

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра генетики, фізіології рослин і мікробіології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан біологічного факультету
/Ярослава ГАСИНЕЦЬ/
_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНАХ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 09 Біологія
Спеціальність 091 Біологія та біохімія
Освітня програма Біологія
Статус дисципліни вибіркова
Мова навчання українська

Ужгород – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах» для здобувачів вищої освіти галузі знань 09 Біологія спеціальність – 091 Біологія та біохімія, освітня програма Біологія.

Розробник: Кишко К.М., к.б.н., доцент кафедри генетики, фізіології рослин і мікробіології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри генетики, фізіології рослин і мікробіології

протокол № 22 " червня 2023 року № 11

Завідувач кафедри Михайло ВАКЕРИЧ

Схвалено науково-методичною комісією

протокол № 6 від «28» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Андрій ГАМОР

©Кишко К.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	3
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 1,5	3	5
	Лекції:	
	24 год	8 год
	Практичні:	
	20 год	8 год
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна, практичні навички, письмова	Самостійна робота:	
	46 год	74 год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах» впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого навчального закладу та визначаються змістом тих системних знань і умінь, котрими повинні оволодіти фахівців спеціальності 053 психологія за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки, є забезпечення підготовки студентів до надання першої долікарської медичної допомоги, ознайомлення з принципами надання долікарської медичної допомоги, оволодіння достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок щодо своєчасної діагностики і надання долікарської медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах», є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (*блок ІІІ*) і професійно-практичну (*блок ІІІІ*) підготовку.

Завданнями вивчення дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах» є навчити студентів принципам діагностики невідкладних станів, загрозливих життю; виконувати реанімаційні заходи; застосовувати стандартні і нестандартні засоби для тимчасової зупинки кровотечі; проводити ін'єкції лікарських препаратів; накладати стандартні і нестандартні транспортні шини; накладати пов'язки на рани; знати і уміти застосовувати протитрути; основам асептики і антисептики; правилам транспортування потерпілих; правилам надання допомоги при найбільш поширених невідкладних станах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах» базується на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовок та предметів професійної підготовки навчання.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	ПР-03
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації	ПР-17
Володіти прийомами забезпечення охорони життя і здоров'я дітей з особливими освітніми потребами у корекційному освітньо-виховному процесі та в позаурочній діяльності.	ПР-18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти застосовувати основні закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань	ПР-03
Здобувач оволодіє основними навичками до самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПР-17
Здобувач вмітиме пояснювати сутність та механізми прояву у фенотипі і генотипі спадкових хвороб людини, можливості їх корекції та розумітиме особливості когнітивного розвитку осіб з спадковими захворюваннями.	ПР-18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та поза аудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточні контроль та оцінювання, поетапний, модульний, підсумковий контроль; залік, презентації, проміжне та підсумкове оцінювання знань відбувається на засадах студенто-орієнтованого особистісного підходу з використанням сучасних методик та практик.

Контрольне оцінювання (частково) за будь-якою однією вибраною темою можливе у вигляді проходження курсу на освітній платформі «Prometeus» або аналогічній, що відповідає вибраній темі. За наявності сертифіката про проходження даного курсу здобувач отримує від 6 до 10 балів (залежно від прогресу засвоєння курсу)

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне та письмове опитування, тестування знань студентів, виконання реферативних індивідуальних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	60	100
10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	60	100
10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Контроль виконання практичних завдань (ПЗ)	3	30	4	40
Модульна контрольна робота складається з:	1	70	1	60
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульних контрольних робіт передбачає надання відповідей на теоретичні питання, тестові завдання та розв'язування задач. Модульні контрольні роботи складена у 4 варіантах, кожний з яких містить по 2 теоретичні питання, 1 задачу та по 10 тестів. За вірну відповідь на 1 теоретичне питання здобувач отримує 10 балів, за кожен правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал та за розв'язану задачу 20 балів, неправильну відповідь – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення залікової оцінки (без підсумкового заліку) – «зараховано». Студент має право підвищити оцінку, складаючи залік.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ ПРИ ЗАГАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ

Тема 1. Поняття, завдання та пріоритети надання першої допомоги при невідкладних станах.

Загальні принципи, завдання та пріоритети надання першої допомоги. Методи обстеження потерпілого і діагностика невідкладних станів на дошпитальному етапі. Асептика і антисептика. Основні поняття. Права та обов'язки кожної людини щодо надання першої допомоги при невідкладних станах згідно Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Тема 2. Організація долікарської допомоги при катастрофах.

Характеристика надзвичайних ситуацій. Загальні принципи надання долікарської допомоги. Правовий аспект надання долікарської допомоги.

Тема 3. Долікарська допомога при невідкладних серцево-судинних станах.

Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи, її вікові особливості. Порушення свідомості, кома, напад стенокардії, гіпертонічний криз, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність, інсульт: визначення, етіологія, оцінка стану хворого та надання першої долікарської допомоги. Профілактика захворювань серцево-судинної системи.

Тема 4. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні стани при них та перша допомога.

Анатомія та фізіологія дихальної системи, її вікові особливості. Бронхіальна астма як приклад інфекційно-алергічного захворювання: етіологія, патогенез, перебіг захворювання, профілактика. Перша допомога при ознаках нападу бронхіальної астми. Надання першої долікарської допомоги, профілактика. Набряк легень – причини, ознаки та перша невідкладна допомога. Профілактика захворювань дихальної системи.

Тема 5. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога

Анатомія та фізіологія травної системи, її вікові особливості. Види та форми гастриту: причини, перебіг хвороб, ознаки. Методи лікування гастритів з підвищеним та зниженим вмістом кислоти. Гострі харчові отруєння – гастрит гострої форми: ознаки, невідкладна медична допомога. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки: симптоми, ускладнення у вигляді кровотечі. Жовчнокам'яна хвороба, панкреатит: причини, симптоми, перша невідкладна допомога. Кишкові інфекції та токсикоінфекції. Шляхи передачі, збудники інфекцій. Симптоми та клінічні ознаки. Профілактичні та протиепідемічні заходи. Профілактика захворювань травної системи.

Тема 6. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення

Анатомія та фізіологія центральної та периферичної нервової систем, вікові особливості. Епілепсія: різновиди, причини захворювання, перша допомога при нападі епілепсії. Перевтомлення, довготривалий стрес. Методи запобігання та принципи лікування. Психоемоційне напруження і принципи його овалеологічної корекції.

МОДУЛЬ 2. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ, ПРИ ТРАВМАХ, НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ ТА ОТРУСННЯХ

Тема 7. Загальна характеристика травм. Перша долікарська допомога при ушкодженні м'яких тканин, кісток, суглобів. Долікарська допомога при травмах опорно-рухового апарату.

Травма і травматизм. Закриті ушкодження м'яких тканин (забій, розрив зв'язок, м'язів) їх основні відмінності. Синдром тривалого здавлювання тканин. Вивихи, переломи кісток. Правила іммобілізації, накладання транспортних шин, іммобілізуючи пов'язок, створення певних положень постраждалим для транспортування до лікувального закладу. Ушкодження хребта, таза, принципи

надання долікарської допомоги, транспортування. Ушкодження грудної клітки. Клінічні ознаки переломів ребер, поняття про пневмоторакс, особливості надання екстреної долікарської допомоги потерпілим з відкритим пневмотораксом, правила транспортування потерпілих з травмами грудної клітки. Заходи асептики й антисептики.

Тема 8. Долікарська допомога при кровотечі, ранах та шоці.

Рани. Види ран. Кровотеча, види кровотечі. Ознаки артеріальної, венозної, капілярної та паренхіматозно-ікротечі. Способи та правила зупинення кровотечі: туга тампонада рани, накладання давлючої пов'язки, пальцеве притискання артерії до підлеглих кісткових утворень, максимальне згинання кінцівки у суглобі. Правила надання першої допомоги при пораненні голови, органів грудної клітки, черевної порожнини, верхніх та нижніх кінцівок. Загальна характеристика внутрішніх кровотеч та перша допомога при кровотечі з кишково-шлункового тракту, легеневої системи, сечовидільної системи, при носовій кровотечі. Геморагічний шок. Поняття, причини, прояви, перша долікарська допомога. Особливості, небезпеки та клінічні ознаки внутрішніх кровотеч. Перша долікарська допомога при внутрішніх кровотечах. Принципи переливання крові, компонентів крові та кровозамінників.

Тема 9. Долікарська допомога при порушенні функції дихання.

Поняття про термінальні стани. Причини та основні ознаки термінальних станів. Етапи серцево-легеневої реанімації. Методика проведення штучної вентиляції легень шляхом «рот до рота» та «рот до носа», використання S-подібної трубки при проведенні штучної вентиляції легень. Методи боротьби з западанням язика. Техніка проведення закритого масажу серця у постраждалих різного віку. Ознаки ефективності проведення реанімаційних заходів.

Тема 10. Перша долікарська допомога при опіках, відмороженнях.

Опіки та відмороження, класифікація, ступені, клінічні прояви, визначення площі ураження (правило «долоні», правило «дев'яток»). Принципи надання першої долікарської допомоги при різному ступені ураження, загальному перегріванні (тепловому та сонячному ударах). Особливості транспортування і догляд при опіках значної частини тіла. Особливості надання першої долікарської допомоги при хімічних опіках шкіри, дихальних шляхів, стравоходу, шлунку, очей.

Тема 11. Перша долікарська допомога при нещасних випадках.

Перша долікарська допомога при електротравмі, ураженні блискавкою, утопленні, повішенні, сторонньому тілі у вусі, носі, оці, глотці, гортані, стравоході, їх клінічні ознаки. Перша долікарська допомога при укусах отруйних комах, змій, тварин.

Тема 12. Перша долікарська допомога у невідкладних станах при гострих отруєннях.

Симптоми гострого отруєння. Класифікація отруєнь за способом потрапляння до організму людини. Отруєння органічними розчинниками, сурогатами алкоголю: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Ботулізм: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Отруєння грибами: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики перша медична допомога при отруєннях різними видами грибів. Отруєння речовинами рослинного походження: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Клінічні ознаки отруєння чадним газом, лікарськими речовинами, профілактика анафілактичного шоку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ ПРИ ЗАГАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ												
ТЕМА 1. Поняття, завдання та пріоритети надання першої допомоги при невідкладних станах.	10	2	2			6	11	1	1			10
ТЕМА 2. Організація долікарської допомоги при катастрофах.	11	2	2			6	11	1				10
ТЕМА 3. Долікарська допомога при невідкладних серцево-судинних станах.	11	2	2			6	11	1	1			8
ТЕМА 4. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні істани при них та перша допомога.	13	2	4			6	12	1				8
ТЕМА 5. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога		2							1			
ТЕМА 6. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.		2							1			
Разом за модулем 1	45	12	10			24	45	4	4			36
Модуль 2. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ, ПРИ ТРАВМАХ, НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ ТА ОТРУЄННЯХ												
ТЕМА 7. Загальна характеристика травм. Перша долікарська допомога при ушкодженні м'яких тканин, кісток, суглобів. Долікарська допомога при травмах опорно-рухового апарату.	13	2	4			6	11	1	1			10
ТЕМА 8. Долікарська допомога при кровотечі, ранах та шоці.	10	2	2			6	11	1	1			10
ТЕМА 9. Долікарська допомога при порушенні функції дихання.	11	2	2			5	11	1				10

ТЕМА 10. Перша долікарська допомога при опіках, відмороженнях.	11	2	2			5	12	1				8
ТЕМА 11. Перша долікарська допомога при нещасних випадках.		2							1			
ТЕМА 12. Перша долікарська допомога у невідкладних станах при гострих отруєннях.		2							1			
Разом за модулем 2	45	12	10			22	45	4	4			38
Усього годин	90	24	20			46	90	8	8			74

7. Темы практичних занять

№/п	Назва теми	Кількість годин денна (заочна)
Модуль 1. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ ПРИ ЗАГАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ		
1	Вступне заняття. Перша допомога, загальні поняття про першу допомогу..	2
2	Методи обстеження хворих. Мета і задачі загального догляду за хворими.	2
3	Перша долікарська допомога. Види першої долікарської допомоги.	2
4	Основні принципи надання першої долікарської допомоги.	2
5	Транспортування потерпілих: види, способи.	2
Разом за модуль 1		10
Модуль 2. ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ, ПРИ ТРАВМАХ, НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ ТА ОТРУЄННЯХ		
6	Невідкладні стани при захворюваннях внутрішніх органів. Гострі алергічні стани. Кома. Шок. Реанімація, принципи та методи.	2
7	Перша долікарська допомога при ранах і кровотечах. Рани. Види ран. Правила надання першої допомоги при пораненні голови, шлунку, грудної клітки. Кровотеча, види кровотечі. Ознаки артеріальної, венозної, капілярної та паренхіматозної кровотечі. Способи та правила зупинення кровотечі. Правила накладання джгута. Невідкладна допомога під час легеневої та носової кровотечі. Гостре неокрів'я.	2
8	Травма і травматизм. Закриті ушкодження м'яких тканин (забій, розрив зв'язок, м'язів) їх основні відмінності. Синдром тривалого роздавлювання тканин. Вивихи, переломи кісток. Правила іммобілізації, накладання транспортних шин, іммобілізуючи пов'язок, створення певних положень постраждалим для транспортування до лікувального закладу. Синдром тривалого здавлювання, особливості надання долікарської допомоги на місці пригоди та при транспортуванні до стаціонару.	2
9	Опіки та відмороження, їх класифікація, ступені, клінічні прояви,	2

	визначення площі і глибини ураження. Принципи надання першої долікарської допомоги при різному ступені ураження, загальному перегріванні (тепловому та сонячному ударах).	
10	Перша долікарська допомога при отруєннях хімікатами, алкоголем, барбітуратами, грибами, при ботулізмі. Клінічні ознаки отруєння чадним газом, лікарськими речовинами, профілактика анафілактичного шоку.	2
Разом за модуль 2		10
Всього		20

8. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Невідкладна медична допомога при гіпертонічному кризі, нападі стенокардії, інфаркті міокарда.	6	10
2	Клінічні прояви алергії: кропив'янка, гострий набряк Квінке, анафілактичний шок. Надання невідкладної долікарської допомоги.	6	10
3	Діабетична та гіпоглікемічна коми, клінічні прояви, надання першої невідкладної допомоги.	6	8
4	Шок: основні види, ознаки, перша допомога.	6	8
5	Гостр асудинна недостатність. Перша долікарська допомога.		
6	Перша долікарська допомога при внутрішніх кровотечах та зовнішніх кровотечах.		7
7	Надання першої долікарської допомоги при закритих ушкодженнях м'яких тканин, суглобів та кісток, враховуючи знеболювання, транспортну іммобілізацію за допомогою підручних засобів та транспортних шин.	6	10
8	Надання першої долікарської допомоги у випадку: —електротравми; —ураження блискавкою; —утоплення; —повішання; —отруєнні чадним газом.	6	10
9	Проведення найпростішої легенево-серцевої реанімації, визначення її ефективності.	5	10
10	Надання допомоги при різних ступенях опіків, загальному перегріванні та переохолодженні.	5	8
11	Надання допомоги при нещасних випадках: —повішенні; —утопленні; —ураженні електричним струмом, блискавкою; —укусах твариною, хворою на сказ, комахами.		

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

1. Презентації та повний текст лекцій
2. Кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів
3. Методичні розробки з практичних занять
4. Електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на паперових носіях, ситуаційні завдання.
5. Навчальне та лабораторне обладнання згідно з діючими нормами оснащення.
6. Комп'ютери.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Амосова К.М., Безродний Б.Г., Бурьянов О.А. Невідкладна медична допомога: Навч. посібник. – К.: Медицина, 2006.-632 с.
2. Василенко Л.Б. Основи безпеки життєдіяльності. 11 клас. Матеріали до уроків: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004.- 256 с.
3. Гайченко В.А., Коваль Г.М. Основи безпеки життєдіяльності людини: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.- 232 с.
4. Грінь Л.П. Охорона праці.- К.: Вища школа, 1971.- 185 с.
5. Дейнега В.Г. Професійні хвороби: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1993.- 232 с.
6. Купчик М.П., Яцюк М.М., Слободян О.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – К.: НІХТ, 2004.- 371 с.
7. Кутлахмедов Ю.О., Корогодін В.І., Кольтовер В.К. Основи радіоекології: Навчальний посібник / За ред. В.П. Зотова.- К.: Вища школа, 2003.- 319 с.
8. Кучеренко М.Є., Бабенюк Ю.Д., Войцицький В.М. Сучасні методи біохімічних досліджень: Учбовий посібник.- К.: Фітосоціоцентр, 2001.- 424 с.
9. Маркова Л., Процюк С. Шкільний довідник з основ безпеки життєдіяльності.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2003.- 288 с.
10. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі.- Кіровоград, 1998. - 292 с.
11. Міжнародне законодавство про охорону праці. Конвенції та рекомендації МОП (у трьох томах). – Київ: Основа, 1997.- 617с.
12. Петриченко Т.В. Перша медична допомога.- К.: Медицина, 2007. -248 с.
13. Посібник з невідкладної медичної допомоги / За ред. Л.Н. Журавльової.- К.: Здоров'я, 2001. -186 с.
14. Тарасюк В.С. Перша екстрена і тактична медична допомога на до госпітального етапі: Навч. посібник.-К.:Медицина, 2021.-504 с.
15. Філіппов А.З. Промислова екологія (транспорт): Навч. посібник.- К.: Вища шк., 1995.- 82 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nbuuv.gov.ua. – Бібліотека В.І.Вернадського
2. www.kmu.gov.ua. – Кабінет Міністрів України
3. www.portal.rada.gov.ua – Верховна Рада України
4. www.dsns.gov.ua. – Державна служба з надзвичайних ситуацій
5. www.mvs.gov.ua. – Міністерство внутрішніх справ
6. www.menr.gov.ua.- Міністерство екології та природних ресурсів
7. www.necu.org.ua. – Національний екологічний центр